DOĞAN KARDEŞ ■ SEÇME ŞİİRLER

Edip Cansever

Gelmiş Bulundum

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

EDİP CANSEVER

Gelmiş Bulundum

Seçme Şiirler

Hazırlayan:

Bedirhan Toprak

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 2657

Doğan Kardeş – 209

—ilkgençlik—

Gelmiş Bulundum / Edip Cansever

Hazırlayan: Bedirhan Toprak

Düzelti: İncilay Yılmazyurt

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

1. baskı: İstanbul, Mart 2008

12. baskı: İstanbul, Mart 2015

ISBN 978-975-08-3255-0

Sertifika No: 12334

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.

İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul

Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23

http://www.ykykultur.com.tr

e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr

İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

“Bir”in Derdi “İki”

Kendini, anlatmak, hep anlatmak... bıkmadan, usanmadan, sonuna kadar anlatmak şeklinde vareden bir bitmez tükenmez dil akışı-aktarımını bilebildiyse şiirimiz, bunu öncelikle Nâzım Hikmet’e, ama pek çok yönden ve daha fazlasını Edip Cansever’e borçludur; iddiayı daha anlaşılır kılmak adına eklemek gerekir ki mesele nicelikle ilgili değildir ve mesela, külliyatının cesametiyle hem Nâzım Hikmet hem de Edip Cansever’in yazdıklarını geride bırakan Fazıl Hüsnü Dağlarca anlatmamış, söylemiştir.

Anlattığı, tek kelimelik bir maceradır Edip Cansever’in... ama işte, öyle bir “tek kelime”dir ki o macera, geçmişi ve şimdiyi, içine geleceği de katıp “ân”da kavrayan binbir kollu kapsayışıyla “varoluş”un akla geldik gelmedik tüm konaklarına uğrar; eğleşir de o konaklarda bir zaman, ama hangi konakta ne süre eğleşirse eğleşsin, bir sonraki konağın çağrısı kaçınılmazdır ve bir zaman da söz konusu o “yeni” konağın suyundan içmek üzere yola koyulmak zorunda kalır; sonra bir konak daha, sonra bir daha... yalnızlık çünkü, sonsuzdur; insan gibi; ki bunu, başı sonu yalnızlık demek olan ömür adlı o kutlu macerayı, *Şairin Seyir Defteri* adını verdiği kitabının girişindeki şu dört dizeyle, (dünya durdukça duracak, ancak has şairlerin harcı bir mükemmel dille) gene Edip Cansever’in kendi özetler: “Doğanın bana verdiği bu ödülden / Çıldırıp yitmemek için / İki insan gibi kaldım / Birbiriyle konuşan iki insan”.

Bu şah şiir, Edip Cansever’in (reddettiği *İkindi Üstü* ve ölümünden sonra yayımlanan *Gül Dönüyor Avucumda* adlı kitapları da dahil) onsekiz kitaplık külliyatının da özetidir gerçi... ama söz konusu dört dizeyi epeyce indirgemeci davranarak “doğa-ödül-insan” kavramlaştırmasıyla ele aldığımızda, sadece kişi ve şair olarak Edip Cansever macerasının bir mükemmel özetiyle değil, felsefe’nin bin yıllardır çözmeye uğraştığı bir “çözülmez bilmece”nin, Şiir’ce tam (ve ona mükemmel niteliğini

kazandıran) alçakgönüllü çözümüyle de karşı karşıya kalırız; “çıldırıp yitmemek için” vurgusu ise meseleye (felsefe’ye) şair katkısıdır, ki yukarıda anıldığı üzere ancak has şairlere mahsustur. Buradaki “ödül”, başlıbaşına “yaşamak” olarak okunabileceği gibi, pekâlâ, bahşedilmiş (durmaksızın kaynayan, taşan, uçan, sonuç olarak hiç susmayan), kişiyi çıldırtacak ölçüde gözalıcı-güzel-zengin-sonsuz bir iç dünya olarak... ya da eldeki kalem (yazma yeteneği, bahtı) olarak okunabilir; bu ya da bunlarla (bu arada yalnızlıkla da) başedebilmenin yegâne yolu, kişinin bir kendi “daha” bulabilmesidir ancak... ki Şair, kendinden bir “kendi” daha çıkarıp karşısına koyarak, onunla konuşup ona anlatarak bulacaktır çözümü. Toparlamak adına son bir çabaya daha girişirsek söylenecek söz şudur: Yalnızlığın ilacı yoktur... ama işte söz konusu bu devâsızlık nedeniyledir ki, kişiye “kendini bulmak” gibi eşi menendi yok bir armağan bahşeder; fazladan, bu armağanı başkalarıyla, mesela insan kardeşleriyle de paylaşabilmek gibi bir çoğalma-çoğullama-çoğullaşma konağına varır ki serencâm, varana-bulana ne mutlu!

Edip Cansever’in (daha sonra çocuksu ölçüde “naif” bulup da reddedeceği) *İkindi Üstü*’nden başlayarak varmak özlediği konak budur; öyle bir konak ki, çaresi yok yalnızlığa bir çare, bir eş bulsun, avunsun.

Dirlik Düzenlik’in “Masa Da Masaymış Ha...” başlıklı şiirinde “Adam ha babam koyuyordu” derken aradığı budur; *Yerçekimli Karanfil*’in “Yangın” şiirinde “Tıkır da tıkır işleyen apartmanlar vardır ya, sakın ha! / Ya da her sabah / Göğe bir yüz metre kollarınızla” ya da “Buz Gibi” şiirinde “Aşk iyidir bak / Duyumunu artırır insanın” derken; *Umutsuzlar Parkı*’nın “Amerikan Bilardosuyla Penguen V” şiirinde “Siz değil, o kadar ayrı gidiyor ki sizden / O ne mi, yaşadıklarınız belki” derken; *Petrol*’ün “Phoenix” şiirinde “Kim ne derse desin ben bu günü yakıyorum / Yeniden doğmak için çıkardığım yangından” derken; *Nerde Antigone*’nin “Medüza” şiirinde “Ne kadar konuşursak o kadar bir sessizlik olur / Adımızı sorarız birine, o bize adını söyler” derken; *Tragedyalar*’ın “Tragedyalar III – Koro” şiirinde “Bir yankı: durmadan yalnızsınız / Durmadan yalnızsınız” derken; *Çağrılmayan Yakup*’un IV. şiirinde “Biz işte onunla birlikte savunacağız beni / Düşlerimi ve düşlerimden arta kalan ellerimi / Biz ikimiz” derken; *Kirli Ağustos*’un “Ha Yanıp Söndü Ha Yanıp Sönmedi Bir Ateş Böceği”

şiirinde “O kadar yalnızım ki birden, gördüm de / Binlerce yıldızıyla bu sonsuz mağaranın içini / Ha yanıp söndü, dedim / Ha yanıp sönmedi bir ateş böceği.” derken; *Şairin Seyir Defteri*’nin “Kuşatma” başlıklı şiirinde “Doğasın sen, doğasın, yarat beni yeniden / Ey yalnızlığımı kuşatan yalnızlık” derken... *Sonrası Kalır*; *Ben Ruhi Bey Nasılım*; *Sevda ile Sevgi*; *Bezik Oynayan Kadınlar*; *İlkyaz Şikâyetçileri*; *Oteller Kenti*... derken, aradığı budur: Bulunca biz kardeşleriyle de paylaşacağı bir “kendi” daha yaratmak... ya da daha doğru ifadesiyle “kendini keşfetmek”.

Gene has şairlerin harcı bir kehânetle, “Sonrası Kalır” diye, olabilecek “en son sözü” söylemek bahtı da Edip Cansever’in olmuştur; sonsuzluk diye bir şey varsa ve biz “burda”ysak, sonrası hep kalacaktır çünkü; sonrası, olsa olsa “bir sonra” gelenle, gelenlerle... “bir”ken “iki” olmayı özleyenlerle; mesela, *Gelmiş Bulundum*’dan yola çıkıp “sonrası”nı merak edecek sizlerle gelecek... Öyleyse, bir daha: Şair’e, okuruna, ne mutlu!

Bedirhan Toprak
22 Ekim 2007 / Üsküdar

MASA DA MASAYMIŞ HA...

Adam yaşama sevinci içinde
Masaya anahtarlarını koydu
Bakır kâseye çiçekleri koydu
Sütünü yumurtasını koydu
Pencereden gelen ışığı koydu
Bisiklet sesini çıkrık sesini
Ekmeğin havanın yumuşaklığını koydu

Adam masaya
Aklında olup bitenleri koydu
Ne yapmak istiyordu hayatta
İşte onu koydu
Kimi seviyordu kimi sevmiyordu

Adam masaya onları da koydu
Üç kere üç dokuz ederdi
Adam koydu masaya dokuzu
Pencere yanındaydı gökyüzü yanında
Uzandı masaya sonsuzu koydu
Bir bira içmek istiyordu kaç gündür
Masaya biranın dökülüşünü koydu
Uykusunu koydu uyanıklığını koydu
Tokluğunu açlığını koydu

Masa da masaymış ha
Bana mısın demedi bu kadar yüke
Bir iki sallandı durdu
Adam ha babam koyuyordu

DİPSİZ TESTİ

Beni dinlersen Üsküdar’a gitme
İbrahim’i görme şiir yazma
Şu herkesin bildiği düzlük
Bu deli alacası çayır
Ardıç kuşu türkülü sokak
Senin için değil

Sen yoksun
Çevrende kimseler yok
Zengin de olsan
Yoksulluğun gitmez

DİRLİK DÜZENLİK

Bir hoş oldum ele güne karşı
Herkeslerden utandım
Bir yanım insanlı kahve
Dünyalar dolusuydu bir yanım

Ah beyler söylemesi güç
İşim bitince kahvelik olurum
Bana cezveler tutulunca
Bir yanlara çevrilidir başım

İşte bu yüzden arayı bozdum
Dünyalar gözükmedi gözüme
Nelere dadandım o yüzden
Mehtaba alıştım pisi pisine

Yollar benimmiş gibilerden
Durmaklı yürümekli bir gece
Kahvenin etrafında şiirler uçuşur
Herkes bir şeyler bırakır çarşıların içinde

Alıştım bir kere işim iş
Köşe bucak alaca duman
En azdan bir gökyüzü
Çarşıyı görmeden edemem

Kahveci kahveye uzanır şurda
Akşamı bitiren yanıma gelir
Bir de utanmak olmasa
Dünyayı seviyorum demektir

İçime siner mahallenin kokusu
Gökyüzü karışıksa kuşların işi
Ya içim içime sığmıyorsa
Ne denir kötüdür insanların gidişi

Sonra benim bir kötü huyum daha
Anlatmak istemem kendimi
uzaklarda çorbalar pişer
Şu benim yalnızlığıma karşı

Ah beyler söylenir mi hiç
Az buçuk işim iştir
Bana cezveler tutulunca
Gökyüzü bir daha değişir

EY

Bu böyle kimin gittiği? sen dur ey!
Belki de ellerimiz mi? biraz ince, biraz da çok kelimeli!
Bu sanki niye durduğumuz mu? açıkken sevişme bölgeleri
Ay, pencere, göz! siz git ey!

Kim bilir neyi saldığımız bu da; yalnızlığımız gel
Yırtıcı kuşları mı gözlerimizin? onlar mı bu sürüylen?
Yoksa onlar mı işte seninle sevişme biçiminde?
Oysa sevgimiz yerde; kara sevda sen uç ey!

Sen usul, ben yavaş, kime yaraşır bu sessizlik?
Kim biner bu gemiye insandan kıyılar yapılırken
Yetmez mi dalgası vursundu azıcık gözlerimize
Gözlerin gözlerime; siz bak ey!

Şu sen de olmasan insan çıldıracak mı?
Hiç yoktan bir yerlere mi gidecek belki?
Olsun neresi olursa, git karanlık ama git
Gecemizde duranı sen kal ey!

Benim, bu çok elli, bu çok gözlü delişmen
Çok bildim sana yaraşır olmayı günlerce
Şunu sevdim, şuna özendim, şununla yetindim sonunda
Ben miyim şimdi nerede? ben çok ey!

AŞKIN RADYOAKTİVİTESİ

Aşkı duydum mu bir başıma kalıyorum
Kasıklarımı ovuyorum bir güzel
En küçükleri var ya ayak parmaklarımın
İlk peşin onları görüyorum.

Bir çelik mavisi damar tam da çenemin üstünde
Çoğu zaman gün ışığında seçtiğim
Tıp tıp atıyor yüzümün kenarcığında
Saçlarım kapkalın geliyor elime.

Gündüzün, ama tam gündüzün oluyor bu iş
Kirlerim, pis kokularım belliyken iyice
Soluyup dururken, bir şeyler geçirirken aklımdan
Uzanıp kalıyorum tâ pencerenin dibinde.

Yukarıyı düşünüyorum, bir aşağı katta oluşumdan
Dört duvar, bir buz dolabı, naylona benzer bir gök
Bütün o zehir gibiliği soğumuş şeylerin
Anlıyorum bir aşk akımıdır dolanıyor üstümde.

Durmadan aşklanıyorum ama hep böyle
Karanfiller gibi taze omzum, dizlerim, ayaklarım
Toplanıp gidiyor derken o deli fişek şey
Gün gibi parlıyor tırnaklarım.

YANGIN

Dışarı çıkıyorsanız dikkat! çiçeklerle karşılaşmayın
Ya da koklamayın onları, iyisi mi, yüzünüzü örtün şapkanızla
Ya da düşünmeyin hiç, ben bakın öyle yapıyorum
Neden diyeceksiniz? insandaki sevgiliyi eskitiyor bu çiçekler
Güneşe benzetiyorlar adamı, masaya vurmuş koyun butlarına
Pek tuhaf! ben de sahanda yumurtayı kıskanırım...

Beni seviyorsanız dikkat! köşe başındaki camcıya sorun
O ne derse doğrudur, dalga geçmeyin adamla
Üstelik beni sevmek haşlanmış pirinçleri beyazlatır. Günaydın!
Sabahlarınız gibidir beni sevmek, horozun renkleri gibidir
Beni sevdiniz mi? yangındır artık parmaklarınız.

Sizi görmüyor muyum dikkat! trenlere çikolata yediriyorum
Bunu her zaman yapıyorum akılla oynamak yani
Öyle trenler var ki, insanı şımartıyor;
Çıkıp kuruluyorum pencere yanına gel keyfim gel
Gidip duruyorum böylece, adımı bileceksiniz; çok ülkeli adam
Üstelik daha kalkma saati gelmeden trenlerin...

Sokağa dökülüyorsam dikkat! bu da doğrudur oldukça
Bir kanunu vardır belki; ya su içmişimdir ya da yıkamışımdır yüzümü
Ya su kovalarına bakmışımdır çok çok
Olmıyacak şey mi? niye bakmıyayım denizlere
En akıllı tarafımdır balıkla deniz tutmak.

>

Bir cümle tuhafsa dikkat! pek tuhaftır insanın tırnak çıkardığı

Sonra da boyadığı, ne demeli sonra da kestiği
Korkum yok; ben güpegündüz rakılar boğazlıyorum
Gözlerimi batırıyorum istakozlara
Oh ne güzel! şişenin de bir anlamı oluyor böylece
Kim konuşuyor? ben konuşmuyorum.

Bir gün çok yürürseniz dikkat! sinekler şehirde kalıyor
Bütün taşıtlar paslanıyor ayrıca
Pencereli yıldız, misafirli oda; bol bol öttürüyorsunuz onları
Çünkü kırlara çıkıyorsunuz, şemsiyenizi bırakın ayıp!
Bana parmağınızdaki çiçekleri gösterin.

Bir yere kapanıyorsanız dikkat! yanınızda olsun elleriniz
Kim ne der? bakındı işte durmadan ellerinize
Dünyayı dolaşan damarlar içinde.
En kemikli taraflarıyla zencileri döversiniz
En kirli yerleriyle çat kapı fakir mahalleleri
Ayıptır yani insan elini temiz tutmalı biraz.

Bir gün ölümü beğenmiyecekseniz dikkat! ölmeyin kolayla
Kadınlara sarkıntılık edin, hoşa giden bardaklar satın alın
Ya da bir aptalın yalnızlığını seçin; çiçekler sulamakla olsun bu
Tıkır da tıkır işleyen apartmanlar vardır ya, sakın ha!
Ya da her sabah
Göğe bir yüz metre kollarınızla...

VAR VAR

Yok denecek bir şey ama var var
Yılan yılan çinkoya mavi
Damın altında kaç sıra tuğla eksik eksik
Niyedir bilmiyorum pencere koysak mıydı adını?
Bir ördek, bir keçi yavrusuyla dışarısı
Gebe karnıyla bir kadının
Güneşin döndüğü tepsiye vurmuşlukla
Vay! çiçekleri, kedileri bakmak bakmak yapan elim
Nedendir bilmiyorum ellerim tutsak mıydı?

Bizi bir pencere gösteriyor ama gösteriyor,
Işıklar sırtımıza vurmuşlukla
Vay ışıklar vay! hep birden çinkoya mavi,
Akıntısı aya doğru uzanan
Bir komşum var kesin gözlü, uzağa baktıkça rahat
Bana ay diye yutturdu pembecikleriyle bir kızı
Onunla birlikte yatıyoruz şimdi
Onunla birlikte kılların uzunluğu
Aramızda bir odada olmaktan başka neyimiz var?
Yok denecek bir şey ama var var

Vay! Mendili dörtlere katlayıp cebine koyan ben
Çok ağrıyan yerlerim pembeye mavi
Bir gün üç kişi tam pıçakla çekip alacaklar
Bilirim ondan öyle ne ağrı, ne sızı
Aklıma damların üstünde koşmak, koşmak
Bu uçanlar serçe cıva gibileri serçe
Gittikçe unuttum o kadar insan sevdim de;
Çekik gözlü, kıvırcık sıçlı, düz beyaz yüzlü o kadar

Diyorum elleri nerde? Benimkisi bu bu...
Hani o büyücek sevgiler? Şimdi de yok mu?
Yok denecek bir şey ama var var...

YERÇEKİMLİ KARANFİL

Biliyor musun? az az yaşıyorsun içimde
Oysaki seninle güzel olmak var
Örneğin rakı içiyoruz, içimize bir karanfil düşüyor gibi
Bir ağaç işliyor tıkır tıkır yanımızda
Midemdi, aklımdı şu kadarcık kalıyor.

Sen o karanfile eğilimlisin, alıp sana veriyorum işte
Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel
O başkası yok mu? bir yanındakine veriyor
Derken karanfil elden ele.

Görüyorsun ya bir sevdayı büyütüyoruz seninle
Sana değiniyorum, sana ısınıyorum, bu o değil
Bak nasıl, beyaza keser gibisine yedi renk
Birleşiyoruz sessizce.

BUZ GİBİ

Aşk iyidir bak
Duyumunu artırır insanın
Hele don gömlek sabahları
Tıraş olacağını duyarsın
Yeni gömleğini giyeceğin gelir
Bir yeni biçim eklersin insan olacağa
Masaya, merdivene, aynalı dolaba
Derken ardından şıpınişi bir kahvaltı
Amanın dersin bu ne delice gidiş
Paldır küldür açar mıydı fıstık ağacı
İspinoz düşünür müydü?
Deli olan kaşınır mıydı?

Kolların upuzun Walt Whitman'ı okumaktan
Ağzın desen bir karış açık
Sokaklar, amanın o sokaklar
Önce bir yeşile işkilli
Evlerde büyümeler, alıp başım gitmeler olacak
Kızıp duracaksın üstüne başına konan toza
Televizyondaki işe
Usanmak, hızını eksiltmek dendi mi
Cin ifrit kesileceksin birden

Hey gidi duyumuna yandığımın dünyası
Alıp vereceğin olacak ille
Aşk maşk buz gibi yaşayacaksın.

GÖZLERİ

Sanki hiçbir şey uyaramaz
İçimizdeki sessizliği
Ne söz, ne kelime, ne hiçbir şey
Gözleri getirin gözleri!..

Başka değil, anlaşıyoruz böylece;
Yaprağın daha bir yaprağa değdiği
O kadar yakın, o kadar uysal
Elleri getirin elleri!..
Diyorum, bir şeye karşı komaktır günümüzde aşk;
Birleşip salıverelim iki tek gölgeyi.

AMERİKAN BİLARDOSUYLA PENGUEN

I

Elleri el gibi kocaman
Beyazda bir nokta gibi kocaman
Kocaman boşluğun küçülttüğü her şey gibi
Biriyle kendini artırıyor durmadan
Biriyle koyunlar gibi güdüyor ötekini
Ayaklarını gizliyor bir köpekle
Evine dönerken sonsuza geçen
Göğü kullanıyorken maviye
En kesin fırınlar gibi kızararak
Günümüzden sesler alıyor – sesleri
Devamlı, gülünç, acısız
Acımaktan kurtulmuş yerlerine
Sonra duvardan duvara çizilerek
Ölü bir korkunçluğu taşıyor
Sen, hey, duvarlar dibi öldürülmek!
En yeni tam-tamları dünyamızın
Ya da kendiyle bırakılması insanın
Sizi
Sizleri selâmlıyor işte

Doğrusu elinizden ne gelir ki
Siz dolgun yaşamaya bakın günleri

II

Çıkacaksanız çıkın daha karar vermediniz mi?
Baktıkça bakıyorsunuz kendinize
Yetişir! bu da hiç konuşmayan adam yapıyor sizi
Körükler, dev kapılar, balık solungaçları gibi
Emiyor sizi yalnızlık
Kurtarıp rahata geçirin ellerinizi
İşte bir kadın kadına geçiyor yürürken
Sizi alıyor, sizi ölçüyor, sizi yapıyor kendinize
Açığa koyuyor sizi
Bilip de söyleyemediklerinizi
Eve dönmeyi, yemek yemeyi, uykuya dalmaları
Bana sorarsanız ters çevirin uykuları
Alın şu adını “ben” koyduğunuz geceyi
Bakınca göreceksiniz, daha bakınca bir ötekini
Geceler, işte geceler
Gündüzler, işte gündüzler
Beyaza siyah penguen sürüleri gibi

Ama elinizden ne gelir ki
Siz dolgun yaşamaya bakın günleri.

III

Bu gözler onunla az mı yaşadınız gözleri
Bu dudaklar onunla az mı seviştiniz
Bana kalırsa gözleri saklamalı
Eliniz yok mu, bastonla iş görmeli
Ya da boşluğa takılmış bir eldiven
Asılın, kurtarın hemen
Az şey mi kurtarıp rahat etmek
Ellerle gözleri.
Bir penguen
Nişanla pengueni
Siz kırmızı yerler, kırmızı saçlar severdiniz
O penguen
Bir anahtar, bir pencere, bir horoz tüyü
O penguen
Çay masaları, öğle yemekleri, gezintiler
O penguen
Ölmek mi diyoruz, susturun ölümleri
O penguen
Penguen penguen
Hiçlikle kesilen tahin helvaları gibi
Güneşi eriten çocuk başları gibi
Bir tramvay gibi; günümüzde köşe başları yapan

Serüvenler, hafta tatilleri
Portakal suları gibi içmeyle erkekleşen
Penguen
Vur düşür pengueni

Ama elinizden ne gelir ki

Siz dolgun yaşamaya bakın günleri.

IV

Her evde bir çekirdek gibi insan ağaçları
İnsan elleri
O penguen
Penguen penguen
Soğuk su tadında kadın yüzleri
Bir eski havada belirsizliğe giden
Dörtnala atlar gibi bitmezlik içinde
Örülmeden kazağınız
Dokunmadan çorabınız işte
Hayata yerleşen peşin iplikler gibi
Sevinme iplikleri
Kıskançlık iplikleri
Beni biliyorsunuz ya, öyle sakin
İplikleri
Penguen penguen
Vur düşür pengueni
Ama nasıl, daha karar vermediniz ki

Doğrusu elinizden ne gelir ki
Siz dolgun yaşamaya bakın günleri.

V

Siz değil, o kadar ayrı gidiyor ki sizden
O ne mi, yaşadıklarınız belki
Bir umut oluyorlar sizden önce
Bir aşk, kahveye vurmuş asker ağızları gibi
Siz sabahları şehirlere bakarsınız
Siz sabahları dünyaya bakarsınız şehirlerden
Bir deniz, bir itfaiye eri
Bir pencere sokağa girdi girecek
Damları çiziyor istemenin elleri
Bir çocuk kiremitlerle karışıyor
Cam kırıklarıyla bir kedi
Bir vapur girintiler yapıyor anılarda
Yaşamanın hızları gibi
Eski bir gündüzü açıyor bacaklarınız
Ve elleriniz
Sevişenleri avlıyor bir bitmeyende
Ölüler gülüyor ölüler
Kırın şu sürahileri!
Soğukta durdurulmuş boyunlar gibi
Ve işte
Sizi gösteriyor sizi
Bu yoksulluk odası

Bu kupkuru tahta
Tahtaya geçiyor düşünme sürüleri
Bir yağmur bir yağmur

Ama elinizden ne gelir ki
Siz dolgun yaşamaya bakın günleri.

SIĞINAK

VIII

Olanca kuvvetimle bakıyorum
Her yerde bir şeyler bulunuyor
Dokunma ve renk dağıtma şeyleri.

Bugün pazar kendimi selâmlıyorum
Ve sanki kendimi tekrarlıyorum durmadan
İşte bir sarmağışın son yaprağı gibi
Güneşe, öyle birden ki güneşe
Bir erkek, bir dişi olduğum zaman.

Demek ilk olarak kendimi tekrarlıyorum Nokta
Kim bilir, belki de ben
Bu türlü düşünmenin ilk karşılığı
Kendi yaşamamda

İNSAN
SANA GÜVENİYORUM
SAYGILARIMLA.

PETROL

Bıkmıştım, kediler damlarda vardı
Adamlar geliyordu birtakım adamlardan
Ben, Henri, Alain, bir de Bob
Bugün hepimiz noksan
Bugün hepimiz noksan.

Henri'yi tanıyoruz, kim der ki tanımıyoruk Henri'yi
O bizim musluğumuzdur, çok hızlı akar Avrupa'dan
Alain'se açlığımızdır; bir sürü kadınlar tanır
Günün her saatinde ayrılan
Günün her saatinde ayrılan.

Yorgundum, uzakta güller vardı
Yeni bir gül oluyordu bir gülün oynamasından
Bir ay yeni bir ay yapıyordu odaya girdiğini
Biz Bob'u çok seviyoruz, Bob çünkü umutsuzun biri
Ölüler gibi yani, en çabuk akılda kalan.

Kim geçti bu leylâktan nedense anlaşılmaz
Karışık yüzler aldık birtakım çarşılardan
Ben, Henri, Alain, bir de Bob
Burası Avrupa bazan da şiirde olan
Sizi anlıyorum
– Ne çıkar bizi anlamaktan.

ŞEY ŞEY ŞEY VE ŞEYLERDEN

Bir adam kendi tiyatrosunda, tamam
Bir köpek sokak değiştirdi, korkak
İçi süt dolu bir lokanta ve kapandı
Ben ağzıma geleni söyledim, öyle
Gene bir ağaç öttü, bu kaçıncı.

Sevişsek olmaz mıydı, varan bir
Elbette olurdu, bir kır çiçeği bir bulut
Bir gülüş kanamak üzere, ve gizli
Ve çabuk tarafından bir şey, şarap
Aşk gene kelime değiştirdi, vahşi.

Güneşe çıktık, bunu unutma, varan iki
Ne uzak bir sesimiz vardı, efsane
Gelince Ç ile geliyordu bir çay
Oysa biz iki demiştik, varan üç
Gözler ki demeye kalmadı, derin.

Kim bilir ne seviştik ki saat kaç
Elleri tetikte bütün gazetelerin.

PHOENIX

Ben orda, akşamına orospular dadanan
Camlarında pis sinekler gezinen, ben orda
Eskimiş bir tutuşla şarabını içiyor
Kadınlarda oluyor kadınsız bakışlarla
Başıyla öne düşmüş yüreğiyle beraber
Ya Tanrı'ya inanır ya da isyana.

Kimseye vermiyor ki acılardan atarsa
Kuytular çıkarıyor sevişmeler onlardan
Bu nasıl bir bakış ki dünyaya intiharla
Ya da hep kar yağıyor da düşünmesi siyahtan
Öyle ya kim sevişirdi acıları olmasa
Kim bakardı uzağa köpekleri saymazsam.

Orası bir ölümdür şarabımı doyuran
Ölünen yüzler gibi bir bütündür adamlar
Vaftizi gün ışığında bir garip protestan
Tanrısıyla sevişir; herkes bilir sevişmeyi o kadar
Kim ne derse desin ben bu günü yakıyorum
Yeniden doğmak için çıkardığım yangından.

SESLİ HARFLER

Sen, o benim, daha ne duruyorsun aşk kelimesi
Burası ben, gene bir sevdaya çağrıldı o yer
İnanma elimi deniz, ağzımı bulut ettiğime
Ağzım da, ellerim de dünyaya göre
Günüm aydınlıkla biter.

Tut ki ben her türlü görünmenin apayrısı
Gün günden sevdaya benzer
Bir adam düşünülsem şapkası maviyle gelen
Bir ekmek koparılsam işte o sıra
Benzer mi benzer sevdaya
Bir duruşum var çevresi gözlerinden.

Seni yanımda gezdiriyorum aşk kelimesi
Uyanık, duygulu, her günkü yanımda
Bilmem ki ne yapsam, ne etsem bu sevinirliği
Kendimi görmeye parklara gidiyorum
Kiminin bana kiminin çaresizliğe elleri.

Kaçsam o da bir türlü karanlık şimdi
Ne kadar aynı bir dünyadayız seninle
Aşka, döğüşe, maviye yetmek için
Biriyim, cesurum, var mısın ellerime
Bir başka sabaha kadar içelim.

TAHTAKALE

Gövdesi ince uzun, eliyse peynir ekmekli
Beni mi süzüyor ne, çay mı içiyor ne, anlamadım
Bir asker, öyle bir asker ki, doğduğu günden beri izinli
Dünyaya izinli, kadına izinli, sevmeye izinli
Bilmem ki nasıl olmuş her yerden çıkıvermişler
Ürkek ve devamlı insan yüzleri.

Güneşler gidiyor camlarda; Bayburt'ta akşam yemeği
Kolunu kaldırıyor biraz, yüzünü ekşitiyor biraz, biraz da Donkişotvari

Biriyse elini atmış durmadan karıştırıyor
Cebini karıştırıyor, güldükçe gülüyor kadının biri
Güldükçe gülüyor ya da gülmüyor işte güldükçe
Adamla sıkıntı çatılmış silâhlar gibi.

Çocuksun, anlamıyorsun, süslemişler her yeri
Dokunsan ağlayacak, konuşsan susmayacaklar bir daha
Elleri vardır bilseniz, durmadan sizi gösterir elleri
Baksanız bakılırlar, sevseniz sevilirler kimseye benzemeden
Biri de bir kadındır alınmış efsanelerden
Bir kadındır güzelim unutmuş erkekleri.

Bu sandık, tahta sandık, üstünde gül resimleri
Yanında bir adamla; sanırım doğu illerinden
Üç asker tıraş olmuş, beyaza kesmiş yüzleri
Şeker mi yiyorlar ne, düş mü kuruyorlar ne, anlamadım
Belki de bir Tanrısı var acının, hüznün, ayrılığın
Ki durup dururken öyle ansızın yürüdükleri...

ŞAİRİN KANI

Kanıdır şairin bu sevilmiyen yüz
Gözleri bir köpeğin, bırakmış köpeğini
Tanrısız, kimsesiz, her şeysiz biraz
Gözleri bir başına insanlar gibi
Kanıdır şairin ölümle kımıldamaz.

Kanıdır, bilirim, şairin kanı
Kocaman bir aşk lekesi yıkanmış eski evlerde
Kanıdır, bir adam ki düşürüp ellerini
Önce yorgun ve asil, sonra mahzun ve ürkek
Beyazı unutulmuş orta çağ resimleri.

Kanıdır şairin, gecenin her yerinden
Sevişmeye gireriz korkunç ve bıçak gibi
Açılıp yataklara amansız güllerimizle
Sanki biz her cinsel olayda biraz gemici
Bir gidip bir geldiğimiz o hayal illerinde.

Yüzüdür şairin kanarsa yalnızlıktan
Bir yüz ki upuzun kadınsız günler gibi
Ve nasıl bir acıdır ki, acıyla anlatılmaz
Bir hiçin bir ağızla duraksız kemirildiği
Öyle bir sıkıntı ki ölümle kımıldamaz.

SEVİŞEN

Seni seviyorsam bununla her yerin
Öyle iç çekişlerin gibi bir değil iki
Nasıl yaşamaya başlar daha çok
Buluşan iki mısra gibi. Bir şiirin
Kokusuz, tatsız çocuk adları gibi.

Bir kuş da gözlerine uygulanmış sesiyle
Öter durur kıyısız boş saatleri
Ben niye titriyorum'la birlikte
"Sonsuzluk alanıdır yüreğin."

Bir anlık gecesinde bir günlük mevsimlerin
Bildik mi yaşamayı ikimizce
Biz getirdik demektir anlamayı evrene
Sevişmek alanıdır yüreğin.

TRAGEDYALAR III / KORO

Birdenbire yapayalnızsanız her yerde
Ve bundan korkuyorsanız
En küçük şeylerden bile. Örneğin birine saati sorsanız
Karşıdan karşıya geçseniz bir caddede
Sesinizi alçaltıp dikkatle bakarken çevrenize
Biriyle bir şeyler konuşsanız

Ve her gün kitaplar, dergiler alsanız. Postacı her gün mektup getirse
Sözgelimi bir resmi dairede
Fazlaca oyalansanız
Şöyle bir iki otobüs kaçırsanız üstüste, neden olmasın
Kaldı ki, hiçbir şey yapmasanız bile
Tuhaftır
Sanki herkes kuşkuyla bakacaktır yüzünüze.

ÇAĞRILMAYAN YAKUP

I

Kurbağalara bakmaktan geliyorum, dedi Yakup
Bunu kendine üç kere söyledi
Onlar ki kalabalıktılar, kurbağalar
O kadar çoktular ki, doğrusu ben şaşırdım
Ben, yani Yakup, her türlü çağrılmanın olağan şekli
Daha hiç çağrılmadım
Biri olsun “Yakup!” diye seslenmedi hiç
Yakup!
Diye seslenmedi ki, dönüp arkama bakayım
Ve içimden durgun ve çürük bir suyu düşüreyim
Ceplerimdeki eskimiş kâğıt parçalarını atayım
Sonra bir güzel yıkanayım da...
Ben size demedim mi.

Evet, kurbağalara bakmaktan geliyorum
Sanki böyle niye ben oradan geliyorum
Telâşlı, aç gözlü kurbağalara
Bakmaktan
Bilmiyorum
Bilmiyorum, bilmiyorum
Ben, yani Yusuf, Yusuf mu dedim? hayır, Yakup
Bazan karıştırıyorum.

>

Bazan karıştırıyorum ya, çok uzun bir gündü
Sonra bu çok uzun günün sıcak bir günü
Kediler kırmızı alevler halinde koşuyordu

Onlar işte hep boyuna koşuyordu
Birileri çıkıyordu ordan burdan
Hiç çıkmamak halinde ve ölgün
Birileri çıkıyordu
Geceden kalma bir lamba yanıyordu, açık
Bir pencerenin sokağa doğru içinde
Bu uyum korkunçtur Yakup!
Yakub'un olması korkunçluğudur bu
Dünyanın insana doğru içinde
Yakup, Yakup!
Burdayım, yani ben... evet, geliyorum
Lambayı söndürmesinler, geliyorum
Siz bütün lambaları yakın, evet
Ben, yani Yusuf, Yusuf mu dedim? hayır, Yakup
Bazan karıştırıyorum.

Ve kendine bilinmeyenler yaratan Yakub'um ben, iyi ya
Durduğum bir gündü, diyorum, bütün ilgiler sizin olsun
Her türlü bir şeyler sizin olsun, ben artık
Hep böyle istiyorum, ayıp değil ya
Durduğum bir gündü, diyorum, yüzümü göğe doğurduğum
Bir gündü ve yaşar gibi kaldığım bir yaşama içinde
Ve yollarda ölü baykuşlar bulduğum
Bir ölünün günü boyayan renginde
Çürük evler bulduğum, içleri sonsuz kayalar
Kayalardan dondurmalar sorduğum
Ben, yani Yakup, Yakub'un hiç çağrılmamış şekli
Kim bilir ne diyordum
(Kim bilir ne diyordu bir baykuş yaratıldığına
Bir baykuş tarafından
Ve bütün baykuşlar o bütün baykuşların arasında ne oluyordu
Ben ne oluyordum.)

Bütün iskemleler ağır ve hastalıklı

Bir gidip bir geliyordum kendime aptallaşarak
Bunu Yakup söyledi
Dedi ki, çünkü herkes Yakub'u yaşıyordu, bense
Çöllerden ve kızgın güneşlerden icatlar yapıyordum
Kızgın kâğıtların üstüne
Ve alevler halinde dünya bana dokunuyordu
Ve ayakta soğuk bir bira içmiş kadar bir anlamım oluyordu bazan
Oluyordu ve bir de
Bir otobüse bindiğim, biletçinin bilet bile kesmek istemediği ben
Kendimi koruyordum
Bunu bana Yakup söyledi
Öyle bir Yakup ki bu, onca din kitaplarının sözünü bile etmediği
Kimsenin sözünü bile etmediği bir Yakup
Ben
Bunu hep biliyorum
Bunu hep biliyorum ve işte
Özgürüm, cezasız duruyorum.

UÇURUM

Bir ağaç sürüsünün üstünden
Çok ağaçlı bir ağaç sürüsünün üstünden
Kesilmiş limon dilimleri gibi düşüyor güneş
Votka bardağımın içine
Benim olmayan bir sevinç duyuyorum.

Kesiyorum durduğumuz yeri ortasından
Ey görünüş! seni bir yerinden hiç anlamıyorum
Dibinde değil ayaklarımın, damarlarında
Derinliğini orda tutan, ordan harcayan
Uçsuz bucaksız bir uçurum.

Zamanla değil, bir yerde
Benim olmayan bir şeyle yaşlanıyorum
Geçiyorum ilk şeklimi tüketerekten
Ağır ağır yanan bir tuğla harmanını
Billûrdan sarkaçlarıyla.

Kalbim, serseriliğim benim.

KİRLİ AĞUSTOS

O da var olanın ağır ağır yokluğu
Surda bir gündüz kımıldamakta
Dağılmanın beyaz organı: tuz birikintileri
Gibi bir gündüz
Kalın kabuklarını kaldırır doğa.

Düşer bir balıkçının tersi olan şey
Kirli ağustos! beni ordan oraya götüren eşya
Aklımda üç beş otel ya kalır
Ya kalmaz üç beş otel aklımda
O da değil bir otelin kendisi
Yalnızlığın kahverengi organı: düş birikintisi
Bir de kahverengi alevlerden yapılma.

Başka değil, yokluğu görmek için
Kirli ağustos! gözkapaklarımı da yaktım sonunda.

ÜRPERTİ

Sisini kendi yaratan gemi
Kayıp gidiyor ayaklarımın altından
Çırpıyor kanatlarını zıpkın kuşu
Sisin içinde
Denizde zaman yok.

Yanmış bal kokuları getiriyor rüzgâr
Kıyıdaki çamlardan
Döl tozlarıyla.

Ben de bir tohumum burada
Uyarılmış bir tohum
Beni kıyıya
Bırakan bana
Denizde zaman yok.

Saflığın ve güzelliğin
Büyük zamanı...

GÖKANLAM

IX

Ey deniz! sen bile ıslanırsın
Ben senin sonsuzundan bir alkolik çocuğum.

Düşer ilkyaz kalır bir zeytin dalı hemen
Bir doğa sayımından değilse kendiliğinden
Ben çıkarım bir yükseklikten düşme'ye
İnerim inerim bir kuğunun sağa ve sola bakma serüvenine
Ey deniz sen bile ıslanırsın ki, anla
Günlerden saatlerden bir alkolik çocuğum.

Az mı kaldım sayılır bir otel'de bir yerde
İçi buz dolu bir bardakla aynı değerde
İsterim geçmek isterim az az yaşamakla bir şeyleri
Mavi bir zamandan kalma'yı, mavi bir zamanı bilme'yi
Oysa ben yaşamaktan da yoğun
Bir sıra yalnızlıktan bir alkolik çocuğum.

SU

Bir gün, bir uzun gün hep denize baktık
Miller ve ağırlıklar bitti
Gelip geçmeler bitti, gemilerin
Beyaz ve kocaman gövdeleri
Gözün kahverengi suyuna geldik.

Palamutlar yaktık, çalılar her zamanki gibi
Süsledi bizi bu ufak değişiklik
Çok ağır bir şeydi gün dörtgenleri üstümüze düşen
Aydınlıktan kopan aydınlıktan kesilen
Ağır mı ağır
Kaldık ne kadar kaldıksa böyle
Sonra gün diye bildiğimiz ne varsa akıtıldı
Duvarlar, sarmaşıklar, evler akıtıldı
Güneşler, hızarlar, kıymık taneleri
Vinç sesleri, çekiç sesleri bir bir.

Sokağın bitiminde dönüp arkama baktım
Her şey nasıldı diye
Sundurma hazin
Çarşı kararsız
Düzlerde yarlarda tepelerde
Kurtlar, tavşanlar, yılanlar erimekte
Herkes dünyayı bir yanından onarıyor sanki
Meltem belli belirsiz bir şeyleri kıpırdatıyor
Gözümü kapatıp baktığımda
Sudur gün.
Ah sudur, ne yandan baksam sudur
Suyun imgesi sudur

Trenlerin kalktığı her yerde
Bavullar sudur
Bir gün bir Erzurum çalkantısı
Öbür gün bir Konya pası
Manisa'dan görünen İstanbul kıyıları
Çantası açık duran bir kadının anısı ve
Dudak boyası
Ardahanlı bir kartal
Kızılcahamamlı bir pirinç
Tülbentler, yazmalar, krepler
Hep sudur

Askerin son defa memleketine baktığı
Yüzünü çevirince bir bardak gibi düşüp kırılan memleket
Ve gemilerin ağır ağır limanlardan çıktığı
Ah sudur.

Bir gün, bir uzun gün bir aynanın önündeyim
Kirpikler ve saçlar bitti
Gövdem duvara sürte sürte inceltilmiş bir nesne gibi
Dalgın ve uzun
Uzun ve sisli
Ben ki gövdemle tattım gövdemi, iyi bilirim
Bir hurma, bir başdönmesi
Kokusu başdönmesinin
Güzel kaplar aldım bu yüzden, ne kadar güzel kap varsa aldım
Bilmek için suyumu
Ve hazırlıklı değildim ve bildim
Ben suyun bir dakika durduğu
Durunca boğulduğu bir yerdeyim.

>

Bir kilimi yere sermek kadar güzel ne var
Sonra püsküllerini düzeltmek kadar
Ya sofraya dilim dilim kesilmiş bir domatesi koymaktaki görkem

Kamyon sürmek yükünü bilmeden
Ve ikimiz bir akşamüstü sırasında
Ve akşamüstünün Anadolu’ya giden bir otobüs gibi kalkması sırasında
Dağlarda, tarlalarda, köprü altlarında
Sazların, taşların, yosunların arasından geçerek
Bir akik gibi yansıyaraktan hem de
Kırmızı bir karpuzun doğum sancısına
Su akar ben akarım
Ben akarım su akar
Vakit yok bakışmaya

Günlerden suya.

PAS

Duvar diplerinde ve sakınaraktan
Duvar diplerinde ve alacakaranlıkta
İyi yenmemiş bir kiraz çekirdeği gibi yıprak
Gidip geliyorsa durmadan
Gücenik bir köpeğin bir okul şarkısını anımsattığı gibi
Gidip geliyorsa
Ve çocukluğunun bir düğme kadar delik yerinden bakılırsa
Gözleri bir çağla çekirdeği gibi beyaz ve kocamansa o zaman
Gözleri iki safran ipliği şimdi.

Ve güneş kar topluyorsa bakışlarından
Biz ki utançlı bir kar seyircisi
Sen bak ki o beyaz karın kırmızı
O beyaz karın ürkek
O beyaz karın utanaraktan geri geldiğini
Seyrediyorsa susarak
Biliyordur tam göğsünün altında yaşar gibi
Biliyordur ki bir eylemdir yerine göre susmak.

>

Duvar diplerinde ve sakınaraktan
Bütün paslar kabarıyor bir bir
Ağzın ve dilin ve parmakların pası
Yüreğin ve bilincin
Bak işte, patlamış kentin su boruları da
Duyduğu bir çürük su şırıltısı
Ki hemen geliyor aklına
Bir şarkı ne zaman güzel değildir
Sonu olduğu zaman

Sonu yoktur çünkü güzel şarkıların
Kimse bir şarkıyı sonuna kadar söyleyemez
Nasıl ki ölüm öldürenlerinse
Ve korku korkmuyor görünenlerin
Şarkı tersine
Tut ki kırgın bir menekşeden sapmıştır onun yüreğiyse
Hem de bir menekşeyi yeniden icat etmiş gibi
Gererek yapraklarını
Gererek gözkapaklarını
Yumruklarını sıkarak
Ağlamayı unutmak için.

Duvar diplerinde ve sakınaraktan
Bir akşamüstü sırasında
Saygı anılarınıza
Saygımız ki bir kurşun yarası kadar derin.

MENDİLİMDE KAN SESLERİ

Her yere yetişilir
Hiçbir şeye geç kalınmaz ama
Çocuğum beni bağışla
Ahmet abi sen de bağışla.

Boynu bükük duruyorsam eğer
İçimden böyle geldiği için değil
Ama hiç değil
Ah güzel Ahmet abim benim
İnsan yaşadığı yere benzer
O yerin suyuna, o yerin toprağına benzer
Suyunda yüzen balığa
Toprağını iten çiçeğe
Dağlarının, tepelerinin dumanlı eğimine
Konya'nın beyaz
Antep'in kırmızı düzlüğüne benzer
Göğüne benzer ki gözyaşları mavidir
Denizine benzer ki dalgalıdır bakışları
Evlerine, sokaklarına, köşebaşlarına
Öylesine benzer ki

>

Ve avlularına
(Bir kuyu halkasıyla sıkıştırılmıştır kalbi)
Ve sözlerine
(Yani bir cep aynası alım-satımına belki)
Ve bir gün birinin bir adres sormasına benzer
Sorarken sorarken üzünçlü bir ev görüntüsüne

Camcının cam kesmesine, dülgerin rende tutmasına
Öyle bir cıgara yakımına, birinin gazoz açmasına
Minibüslerine, gecekondularına
Hasretine, yalanına benzer
Anısı ıssızlıktır
Acısı bilincidir
Bıçağı gözyaşlarıdır kurumakta olan
Gülemiyorsun ya, gülmek
Bir halk gülüyorsa gülmektir
Ne kadar benziyoruz Türkiye'ye Ahmet abi.

Bir güzel kadeh tutuşun vardı eskiden
Dirseğin iskemleye dayalı
– Bir vakitler gökyüzüne dayalı, derdim ben –
Cıgara paketinde yazılar resimler
Resimler: cezaevleri
Resimler: özlem
Resimler: eskidenberi
Ve bir kaşın yukarı kalkık
Sevmen acele
Dostluğun çabuk
Bakıyorum da şimdi
O kadeh bir küfür gibi duruyor elinde.

Ve zaman dediğimiz nedir ki Ahmet abi
Biz eskiden seninle
İstasyonları dolaşırdık bir bir
O zamanlar Malatya kokardı istasyonlar
Nazilli kokardı
Ve yağmurdan ıslandıkça Edirne postası
Kıl gibi ince İstanbul yağmurunun altında
Esmer bir kadın sevmiş gibi olurdun sen
Kadının ütülü patiskalardan bir teni
Upuzun boynu

Kirpikleri

>

Ve sana Ahmet abi
Uzaktan uzaktan domates peynir keserdi sanki
Sofranı kurardı
Elini bir suya koyar gibi kalbinden akana koyardı
Cezaevlerine düşsen cıgaranı getirirdi
Çocuklar doğururdu
Ve o çocukların dünyayı düzeltecek ellerini işlerdi bir dantel gibi
O çocuklar büyüyecek
O çocuklar büyüyecek
O çocuklar...

Bilmezlikten gelme Ahmet abi
Umudu dürt
Umutsuzluğu yatıştır
Diyeceğim şu ki
Yok olan bir şeylere de benzerdi o zaman trenler
Oysa o kadar kullanışlı ki şimdi
Hayalsiz yaşıyoruz nerdeyse
Çocuklar, kadınlar, erkekler
Trenler tıklım tıklım
Trenler cepheye giden trenler gibi
İşçiler
Almanya yolcusu işçiler
Kadınlar
Kimi yolcu, kimi gurbet bekçisi
Ellerinde bavullar, fileler
Kolonyalar, su şişeleri, paketler
Onlar ki, hepsi
Bir tutsak ağaç gibi yanlış yerlere büyüyenler
Ah güzel ahmet abim benim
Gördün mü bak

Dağıtılmış pazar yerlerine benziyor şimdi istasyonlar
Ve dağılmış pazar yerlerine memleket
Gelmiyor içimizden hüzünlenmek bile
Gelse de
Öyle sürekli değil
Bir caz müziği gibi gelip geçiyor hüzün
O kadar çabuk
O kadar kısa
İşte o kadar.

Ahmet abi, güzelim, bir mendil niye kanar
Diş değil, tırnak değil, bir mendil niye kanar
Mendilimde kan sesleri.

SONRASI KALIR

On kalır benden geriye, dokuzdan önceki on
Dokuz değil on kalır
On çiçek, on güneş, on haziran
On eylül, on haziran
On adam kalır benden, onu da
Bal gibi parlayan kekik gibi bunalan
On adam kalır.

Ne kalır ne kalır
Tuz gibi susayan, nane gibi yayılan
Dokuzu unutulmuş on yüz mü kalır
Onu da unutulmuş bir şiir belki kalır
On çizik, on çentik, on dudak izi
Bir çay bardağında on dudak izi
Aşklardan sevgilerden
Suya yeni indirilmiş bir kayık gibi
Akıp geçmişsem, gidip gelmişsem
Bir de bu kalır.

Ne kalır benden geriye, benden sonrası kalır
Asıl bu kalır.

On yerde adım geçse geçmese
Dağlardan tepelerden inen bir düzlüktüm, anlaşılır.

Akşam olur bir günden dibe çökerim
Su içer dibe çökerim
İyimser bir duvarcıyım her gün bir tuğla düşürürüm elimden
Bu yüzden gecikirim

Size bu sıkıntı kalır.

Ne kalır

Kahvelerde kalın kalın kayısı vakti
Dişleri kesmeyenin en az kayısı vakti
Dişleri hiç kesmeyenden
Gün geçer kendi kalır
Kahvelerde kayısı.

Gezginim, açık denizlerden yanayım
Biraz da Akdenizliyim, bu işte böyle kalır
Akdenizli herkes konuşur duyarlığını
Başka ne kalır
Biz ki bir konuşuruz geriye on şey kalır.

Benim göğüm gövdemin böyle yuvarlak vakti
Kolları açılmış kalır.

Ben buyum, dersin, arkadaş
Sevgilim ben buyum
Yüreğim vurgun, dişlerim altın
Ceketim sol omuzumda
Vakit vakit incelen vakit.

ÖLÜ MÜ DENİR

Ölü mü denir şimdi onlara
Durmuş kalbleri çoktan
Ölü mü denir şimdi onlara
Kımıldamıyor gözbebekleri
Ölü mü denir peki
En büyük limanlara demirlemiş
En büyük gemiler gibi
Kımıldamıyor gözbebekleri
Ölü mü denir şimdi onlara.

Suratları gergin
Suratları kararlı
Belli ki çok beklemişler
Kabuğundan çıkan bir portakal gibi gelen sabahı
Suratları gergin
Bir savaş alanına benziyor suratları
Dudakları nemli
Son defa kendi etini öpüp
Yani son defa gerçek bir insan etini
Hazla kapanmışlar öyle
Geçirmiyor gövdeleri soğuğu
Geçirmiyor sıcağı da
Ve ikiye ayrılmış bir nehir gibi bacakları
Akıyorlar sonsuza
Ölü mü denir şimdi onlara.
Kimse hüzünlü olmasın
Sırası değil hüznün daha
Bir gün bir şehrin alanında
Bir mermer yığınının gözlerine

Omuzlarına düşerse bir çınar yaprağı
Hüzünlensin yaşayanlar o zaman
Sırası değil hüznün daha.

Öylesine sıkılmış ki yumrukları
İyice sıkılsın diye yumruklar
Saklansın diye bir armağan gibi bu katılık
Öylesine sıkılmış ki yumrukları
Kimse hüzünlü olmasın
Kimse hüzünlü olmasın diye
Sırası değil hüznün daha.

Unutulsun bir gövdeye duyulan hasret
Unutulsun bu alışılmış duyarlık
O kadar sade, o kadar kalabalık ki
Unutulmaya değer onların insan gövdeleri
Ve unutulmalı mutlaka
Dolsunlar diye yüreklere
Dolsunlar damarlara.

Ölü mü denir
Ölü mü denir şimdi onlara.

BEN RUHİ BEY NASILIM

I

Gördün mü hiç suyun yanmasını tuzda
Gördüm ben bu yaşam boyu iniltiyi
Büyük bahçelerin küçük içinde
Saksılardan birinde
Gördüm de
Uyurken uyandırılmış gibi
Beni bir sardunya büyüttü belki.

O ben ki
Bir kadında bir çocuk hayaleti mi
Bir çocukta bir kadın hayaleti mi
Yalnızca bir hayalet mi yoksa.

Ne peki
Yere dökülen bir un sessizliği mi
Göğe bırakılmış bir balon sessizliği mi
İşini bitirmiş bir org tamircisinin
Tuşlardan birine dokunacakkenki
Dikkati ve tedirginliği mi.
Bekler mi beni
Her yanı, ama her yanı çocuklar gibi gülümseyen
Bir sürü yaz gününün içinde
Acaba bekler mi beni
Uykularım, o sonsuz uykularım
Yanmış bir limonluktaki
–Ve limonlar ki her gün bir yaprak ayininde
Sesini hiç eksiltmeyen–

Ama bilmez miyim ben
Bilmez miyim hiç
Böyle sığ hayallerle oyalanmak yerine
Kısacık bir zaman olmalıydı elimde
Turfanda meyva gibi bir zaman
Yollar yollar kateden tadı ve ekşiliği
Geçerek erguvanların dönemecinden
Leylakların dörtyol ağzından
Yapıştırıncaya dek beni dudaklarına
Acının dudaklarına ve geçmişin
Bir yaban gülü yaprağı gibi beni
Ama ne gezer.

>

Korkmuyorum artık solmaktan
Solmaktan ve solgunluktan
Gelmişim nerelerden böyle
Kurumuş bir dere yatağı gibi
Ya da pek kurumamış da
Baygın, hasta ya da cançekişen
Çırparaktan yüzgeçlerimi dip sularında
Ya da yer tahtaları, muşamba, örtük perdelerin kasvetini
Yorgun düşerek taşımaktan
Ve ne çıkar ayırmasam kendimi
Suların büyük içkilere kavuştuğu koylardan.

Koylardan
Kapsayan o sevimsiz, o küçük aşkları da
Eskiyen turunçlar gibi ilk rengini pek aratmayan
Ayırmasam kendimi
Diyorum ayırmasam
Köhnemiş bir geminin –izine pek rastlanılmayan–
İçindeki bir yolcudan da, değerli taşlarla dolu cepleri
Cepleri yüreği cepleri

Ayırmasa da ben
Kim görürdü o yolcuyu, yani kim farkederdi beni
Sıradan acılardır çünkü bütün ilgileri toplayan
Oysa sıkıntıyı buruşuk bir iç çamaşırı gibi saklayan
Bu kımıltısız gövde
Görülmemiştir ki hiç görülsün şimdi
Görülmediği gibi gündoğumundan havalanan kuşların
Ya da bir oda kapısını açtığınız zaman
O müthiş öğle sıcağında
Pencerenin önünde örgü ören birinin
–Örgü mü, bir çay bardağını başka başka tutan ellerin
becerikliliği mi–
Görülmediği gibi
Ama var mıydı sanki görülmeyi isteyen
Var mıydı bir şeyler bekleyen yüreğimin eskittiklerinden.

BEN RUHİ BEY NASILIM / KORO

ÇİÇEK SERGİCİSİ, MEYHANE GARSONU, MEYHANE PATRONU, KÜRK TAMİRCİSİ YORGO, HAYRÜNNİSA, GENELEV KADINI, OTEL KÂTİBİ, CENAZE KALDIRICISI ÂDEM, AKORDEONCU KADIN, EMEKLİ POSTACI, V.B.

Çelenklerimizle geldik, yoktunuz
Ara sokaklarda, pasajlarda aradık, yoktunuz
Meyhanelere baktık, otellere sorduk, yoktunuz
Nerdesiniz Ruhi Bey?

RUHİ BEY

O kadar bekledim ki, geliyorum
Ölümümü bekledim, geliyorum
“Bir ölüyü ve ölünün bütün inceliklerini”
Bekledim geliyorum.

Ben Ruhi Bey, mutlu olan Ruhi Bey
Ölümü gömdüm, geliyorum
Bir sonbahar günüydü, geliyorum
Güneşler buz gibiydi, geliyorum
Ve bütün kötülükler
Ölümün armaları gibiydi
Size anlatırım, geliyorum.

Hepsini, hepsini gömdüm, geliyorum
Havuzun kırık taşlarını –siz bilmezsiniz–
Limonluğu ve kırmızı konağı –siz bilmezsiniz–
Aynalarda kendini seven Ruhi Beyi –siz bilmezsiniz–
Ve bildiğiniz Ruhi Beyi –ya da pek bilmediğiniz–
Gömdüm ben, geliyorum.

>

KORO

İyi biliriz sizi biz, iyi biliriz
Nerdesiniz Ruhi Bey.

RUHİ BEY

Gömdüm hepsini, geliyorum

Bütün ölülerimi gömdüm, geliyorum.

KORO

Peki, ya sonuç Ruhi Bey, ya sonuç
Biz sizi tanımaz mıyız
Siz ne yaparsınız bundan sonra, biz ne yaparız
Bir bütünün parçalarıyız, bir bütünün parçalarıyız.

RUHİ BEY

Sonuç mu dediniz, ne dediniz
Sonuç hiç gömülür mü, geliyorum
Ben yalnız ölülerimi gömdüm, geliyorum.

KORO

Doğrusu anlamıyoruz Ruhi Bey
Her insan biraz ölüdür
Biz ki bir bütünün parçalarıyız, biliriz
Her insan biraz ölüdür.

RUHİ BEY

İnsan yaşıyorken özgürdür
Yaklaştım iyice, geliyorum.

KORO

Her insan biraz ölüdür
Biz de biraz ölüyüz.

RUHİ BEY

Ölüler ki bir gün gömülür
İçimizdeki ölüler, dışımızdaki ölüler

İnsan yaşıyorken özgürdür
İnsan
yaşıyorken
özgürdür.

ADSIZ BİR ÇİÇEK

Rengini dünyaya ilk defa sunan
Adsız bir çiçek gibi parlıyorsa gözlerim
Sevgilim
Bana ‘sen bir şairsin’ dediğin zaman.

Yalnız sana yazıyorum bu şiiri
İstersen bir şiir gibi okuma
Çünkü her yıl yeniden yazacağım onu
Soğuklar başlayınca havalanıp
Millerce yol katettikten sonra
Güneyi tadan bir kuşun sevinciyle.

Ve yazmış olacağım bir de
Her dönemde her çağda
Sevdanın kendine özgü diliyle.

SEVDA BİR ATEŞ BULDU SENDE...

Sevda bir ateş buldu sende, eğilip öptü seni
Artık kimse denizi bilmiyor.

Dirseklerini masaya koyuşundan belli
Gelip geçen bir günü bitirmek istemediğin
Sevda bir umut buldu sende.

Ey bir yolcu listesinde bir ölüyü arayan
Artık kimse gözlerini bilmiyor.

Şunu imzala
Bir mektup, bir telgraf alındısı değil
Unutulmuş bir sevdadır kapını çalan
Ve sevimsiz bir terlik gibi duran odan
Kimse artık bir şey giymek istemiyor.

Sonra bir pencereden kendine
Ayışığı gibi vuran sen
Ne sana ne başkasına benziyor.

Ve işte bir dip balığı su boşluğunda
Çırparaktan yüzgeçlerini
Hiç kimseye uymayan bir mevsim öneriyor.

İÇİNDEN DOĞRU SEVDİM SENİ

İçinden doğru sevdim seni
Bakışlarından doğru sevdim de
Ağzındaki ıslaklığın buğusundan
Sesini yapan sözcüklerinden sevdim bir de
Beni sevdiğin gibi sevdim seni
Kar bırakılmış karanlığından.

Yerleştir bu sevdayı her yerine
Yüzünde ter olan su damlacıklarının
Kaynağına yerleştir
Her zaman saklamadığın, acısızlığın son durağına
Gül taşıyan çocuğuna yerleştir
Ve omuzlarına, daracık omuzlarına
Üşümüş gibisin de sanki azıcık öne taşırdığın
Tam oraya işte, uçsuz bucaksız bir düzlükten
Bir papatya tarlasıyla ayrılmış göğüslerine yerleştir
Ve esmerliğine bir de, eski bir yangının izlerinin renginde
Saçlarının yana düşüşüne, onları bölen ikiliğe
Alnından başlayan ve ayak bileklerinde duran
Yani senin olmayan, seni bir boşluk gibi saran hüzne yerleştir
Yerleştir onu bir kentin parça parça aklında tuttuğun
Kar taneleri gibi uçuşan
Ve her gün biraz daha hafifleyen semtlerine
Yerleştir bu sevdayı her yerine.

Ekledim ben tattığım her şeyi denizlere
Bildiğim ne varsa onlar da hep denizlerden
Sen de bir deniz gibi yerleştir onu istersen
Sevdayı

Ve köpüklendir
Ve yaşlandır ki işte kederi anlamasın
Ama dur, her deniz yaşlıdır zaten
Öğrenmez ama öğretir mutluluğu
Bizim sevdamız da öyledir, iyi şiirler gibi
Biraz da herkes içindir. Ve gelinciğin ikinci tadına benzemeli
Var eden kendini birincisinden
Yani bir sevdayı sevgiye dönüştüren.

Ben şimdi bir yabancı gibi gülümseyen
Tanımadığın bir ülke gibi
İçinde yaşamadığın bir zaman gibi
Tam kendisi gibi mutluluğun
Beni bekliyorsun
Ve onu bekliyorsun beni beklerken.

İÇİNDEKİ SESSİZ PARLAKLIK

İçindeki sessiz parlaklık
Elini kestiğin bir yerlerden görünür
Sözgelimi bir tırnak kenarında
Kalbini anlatırken kalbinde
Bir şiir okurken şiirden sızan kanda

Öyle ki
Gözlerin maviyse de pembeyle bakarsın bana
Kalır aklımda
Çünkü o
Ekim günleriyle aralıksız boyanan
Bir ırmağın durgun sesidir
İyi ya, ekimdir işte, kasıma ne kalmıştır şurada
Yani bir çay ocağının başında
Bir adam şekerlere çocukluğunu sevdirir.

Nerden nereye
Dün akşam evinin önünden geçtim
Nedense uğramadım sana
Sanki dünyaları kapsayan bir uğultu
Azala azala
Yol boyunca yapraklarda oluştu
Boğaziçi iskelelerinden birinde
Sarı bir elmayı dişledi bir iskele memuru
İyi biliyorum günlerden perşembeydi ve akşam
O kadar da akşam değildi
Hafifçe yanmış bir simit yenebilirdi
Okumayı bilsem köşedeki eski çeşmenin
Saçları örgülü çeşmenin

Alnı armalı çeşmenin
Yazıları rahatça
Okunabilirdi.
Göksu deresinin orada
Köhne ahşap bir bina
Üstünde bir yazı: Brasserie
Sanırım işgal zamanından kalma
Kıyıya çekmiş motorunu Ahmet abi
Şimdilerde dikiş dikiyor gecekondusunda
Nicedir gördüğüm de yok
Yüzyıllar geçmiş sanki aradan
Gerçekte zaman da ne ki
O olmasaydı, onlar olmasaydı
Gelecekte insan gibi yaşamanın onuru
Elbette gecikirdi
Yeri gelmişken saygıyla, içten
Merhaba Ahmet abi.

>

Saat yirmi on beş'te bir vapur var Köprü'ye
Çay ocağının karşısında oturacağım
Demli çay, mavi gözlerin
Gözlerin neden mavi.
Aklıma geldi birden
İstanbul'da doğup büyüyen
Herkes
Masmavi düşünür kendini bir mozayık gibi
Mavi bir dünyadan gelir en önce
Mavilerle yaşlanır
Koyu mavi bir toprakla örtülür üstü
Geçelim
Daha pek düşünmek istemiyorum ölümü
Yeter ki eksilmesin öfkem

Yeter ki aklım gücüm yerinde
Ve sonuna kadar direnmede

Adımı unutup
Bir kaya gibi sert ve görkemli kalmayı bileyim
Elbette umutsuzluğa düşerim bazan
Elbette umutluyum her zaman
Neden yazılır bir şiir
Neden okunur bunca yazı
Çünkü nasıl alışabilir başkaca
İnsanın karmaşıklığı.

Evet
Dün akşam evinin önünden geçtim
İçim hem kimsesizdi hem kalabalık
Bu demektir ki sevgisiz düşünemiyorum sevdayı
bana söz ver yarın akşam
Göze al her şeyi yeni baştan konuşmayı.

BİR SU YILI DENEBİLİRDİ...

Bir su yılı denebilirdi geldi geçti
Üstünde durmuyorum
Terledim, bulanık baktım
Ne varsa kendiliğindendi
Hemen hemen evden çıkmadım.

Sanki avuçlarımda sürekli
Yıkanmış, tabağa konmuş bir meyvanın ellenmişliği
Ola ki makyajı bir oyuncunun karışmış gözyaşlarına
Yeni kireçlenmiş bir duvarın kireci
Avuçlarımda sürekli
Bir su yılı denebilirdi üstünde durmuyorum
Kalmışsa kalmıştır bir çomak gibi
Kuru
Artık kullanılmayan bir demiryolu
Kararmış, kırık dökük
Üstünde bir yük vagonu.

>

Mavi bir araba kapımın önünde
Bütün yıl
Bir su yılı
Kapısını kimse açmadı
Açıp kapamadı hiç kimse
Aslında mavi de sayılmazdı pek
Balkıyıp duruyordu kırmızı bir şakayığın renginde
Yani sabah güneşlerini denizde
Günbatımını denizde

Severek yaşayan bir balık da denebilirdi ona
Çünkü düşler gerçekle
Gerçekler düşle
Anlayınca bir gün buluştuğunu
Geçirir her günceye kısa bir yolculuğu
Ama bir takı eksik gibidir bir sözcükte
Damağın dudağın alışkanlığına karşı
Kalbin atışlarıyla çok uyumlu bir de.

Hadi anlat deseler anlatamam
Bir yere gidiyorken cayıp bir başka yere gitmeyi
Yani bir kunduzu karşıdan karşıya yüzdüren sezgi
Nedir ben bilemem ki
Belki bir raslantıdır da ondan mı sevdanın yeri
En yakın yeri
En uzak yeri
Bitmeyen yeri
Bitecek yeri
Farkedilmez zaten anlaşılmış sevdanın
Anlaşılmaz sevda ile bütün ekleri.

Gözlerim sevdim seni
Kökleri gözlerimin
Suyunu benden içen ıssız bir kasaba gibi.
HER SEVDA...

“Yeni aşk kelimeleri,
yeni öğrenilen incelikler
öbür sevgiliyle saklanıyor.”

F. Scott Fitzgerald

Her sevda başlangıçtır bir yenisine
Öteki başkaldırır daha bitmeden biri
Biz isteyelim istemeyelim sürüp gider böylece.

Baksak ki unutmuşuz günün birinde her şeyi
Ne o sevdalar, ne ölümsüz sözler kalmış
Toplasak toplasak hepsini işte
Onca sevda bir sevdayı yaratmış
Döner durur başımızın üstünde
Gözlerden ağızlardan saçlardan
Ellerden omuzlardan yapılmış bir hâle.

Ve çınlar her biri bir silahın yankısı gibi
Bir yaşam boyu biz tetiği çektikçe.

ŞAİRİN SEYİR DEFTERİ / BAŞLANGIÇ

Doğanın bana verdiği bu ödülden
Çıldırıp yitmemek için
İki insan gibi kaldım
Birbiriyle konuşan iki insan.

KUŞATMA

Bir gün akıp gitmeye her yerim
Suyundan içmeyle alışık.

Gitmek! yazmışım defterime çoktan
Rıhtımlar, güz halatları, daha bir sürü şey
Şuramda darmadağınık.

Vişneler, atlar, yıldızlar
Yıldızlar, sık ağaçlar, kasaba lokantaları
Yıllarca duran sözler yenisi konuşulmadık.

Oteller, oteller, o bakımsız suçluluğum benim
Geçmem kapınızdan bile artık.

Doğasın, bir sen beklersin beni, bilirim
Sesimi, düşlerimi, kırık parmaklarımı
Var başka neyimse onları artık.

Doğasın sen, doğasın, yarat beni yeniden
Ey yalnızlığımı kuşatan yalnızlık.

NELER ALMALIYIM YANIMA

I

Şiir için: yılgı, sessizlik, yavaşlatılmış uyum
Acı için: bir kandil, bir tütün kesesi, bir iskemle kırık
    –çocuklar kapı önlerinde otursunlar, oynasınlar ya da–
Düş için: kendini denizde sanan o bunak kaptan
    –gerekli çok–
Şarkı için: kalmadı usumda tek dize –ama o dizelerin sesi var,
    ilk ağızdan çıktıkları günkü gibi, pespembe renkleriyle–
Zaman için: yer değiştiren gölge –yeterli–
Mevsimler için: portakal, böğürtlen, ayçiçeği
Aşk için: unutkanlık ya da
Dikkatle kullanılan ve değiştirilebilen birkaç anı
Öfke için: Marx, Lenin, vb.
Okumak için: Dostoyevski, Marquez, Sait Faik
    –başkaca kim olabilir düşünmeli
Şiirse, elbet
Akdeniz şairleri.

Keser, çivi, kerpeten
Çanak çömlek
Gerekli hepsi
Bir kayık kıyıda
Akşam serinliği, ürperti
Ve sazlıkların orada
Orada sazlıkların
Bir sabah erken
Güneş doğmadan daha
Birdenbire ikimiz

Kötüler gibi bir şiiri
Arar gibi kendimizde belli belirsiz.

KİTAP, MENEKŞE, TIRNAK

Bahçede şezlonga uzanmış
Kitap okuyan adam
Kaldırıyor arada başını kitaptan
Bir lastik hortumun ışıldadığı tarhtaki
Menekşenin M’sine bakıyor yalnız –günün kapı aralığı mavidir–
O menekşe ki çiçek kavramından kurtulduğu için var
Adam ki sevgi kavramından kaçtığı için mutlu
Denizin bir adam boyu üstü gibi erinçli bir de.

Şiirin gölgesi olmalı eylül –diyebilirdi–
Şiir okumam ki diyor karısı
Sırtını duvara dayamış, gökteki bir uçağın yaldızlı
İzine bakıyor –yüzünde birbirine benzemeyen üç ayrı uzaklık–
Ekliyor: biraz daha kessem tırnaklarımı
Güz benim olacak.

Kitaba dalıyor adam
Küçük bir ot koparıyor kadın
Ben buradan göremiyorum, masamdan, otun cinsini yani
İyi günler diliyorum onlara, uzaktan
Ve yalnızlığa değgin çok şey biliyorum.

Adamın elindeki kitap benim kitabım
Okuduğu şiir de işte bu okuduğunuz şiir.

BEŞ MEVSİM

Yaşamım bir şarkıcının iç çekme anıdır
Beş mevsim yaşarım yılda
Bölerim bölerim bir kayısıyı, çıkardığı ses
Bir yakınlık duygusudur yüzümle sakalımla
Yaşamım bir şarkıcının iç çekme anıdır.

Balıklar dinlenirken sularda, sokak adlarında
Uykulardan geçerim
Ya sabahtır erkendir, ya kimseler raslamaz bana
Ya alıp başımı gitmek isterim
Bir şiir yazmışımdır da güneyde
Güneyde portakalda.

Ben sanki bir gazetenin hiç okunmayan yerlerindeyim
Kalmışımdır ya da bir kentin varoşlarında
Kendimle konuşurum, çok tuhaf bir noterimdir ben
İmzam bir kıyının kıyı olarak imzasıdır
Olurum böyle işte kumda çakılda.

Ben belki de bir yarış arabasındayımdır kimbilir.
Ellerim direksiyonda
Kaplanmıştır soğuğumla her yanım
Hiçbir şey duymuyorumdur hızımla sevişmekten başka
Bir de var her görünüşten tatmışımdır bilirim
Bir kozmonotumdur yani en son dönen dünyaya.

Yaşamım bir şarkıcının iç çekme anıdır
Beş mevsim yaşarım yılda.

GELMİŞ BULUNDUM

Ben mişim –neymiş?– su sesiymiş
Oymuş –cam kırıkları gibi gövdemi yakan–
Yanağında sardunya kokusuyla yazdan
Kimmiş o gelen ya giden kimmiş
Bir yabancı mı, yoksa bir ermiş
Değilmiş, bir çağrı bile yokmuş uzaktan.

Güneş mi batarmış bir özel ismi bitirir gibi
Yanmış bir ağacın yaprakları mıymış kımıldayan
Ne kalmış bir önceden ya da bir sonradan
Kim koparmış dalından bu yabani incirleri
Ya kimmiş kıyıya çeken hayalet gemileri
Ne yazılmış nereye bu garip kargaşadan.

Yıldızlar, büyülü ülke, adımı unutturan
Bir kaya, bir ot, bir akarsu
Hangi yaz şarkıcılarının ürpertili korosu
Ki bütün ölüleri sığa çıkaran
Ve kenti bir ölüm derinliğine salan
Yani bir gül solarken bir gülün açma korkusu.

Şiirler yazdım, kitaplar okudum
Elime bir bardak aldım, onu yeniden oydum
Derinlerde kaldım böyle bir zaman
Kim bulmuş ki yerini, kim ne anlamış sanki mutluluktan
Ey yağmur sonraları, loş bahçeler, akşam sefaları
Söyleşin benimle biraz bir kere gelmiş bulundum.

EYLÜLÜN SESİYLE

Baylar!
Bin dokuz yüz seksen birdeyiz
Karşınızda eylülün sesi
Ağustos çekildi, eylülün sesi
Birazdan konuşacak
“Bu dünyada yaşamak can sıkıcı bir şeydir baylar.”

Tepelerde bulamaçların kahverengi eridiği
Eriyip sarı sarı aktığı bir mevsim
Bir saat gibi işlerken avucumdaki güz çiçeği
Yosunların kapılara usulca
Tırmanıp yerleştiği
Yani eylülün sesi, buysa çok iyi baylar.

Yaz geçti, sözgelimi midyelerden yorulduk
Eni boyu belirsiz bir ıslaklıktan
Upuzun gündüzlerden, sevimsiz otellerden
Eylül ki, sorabilir mi
Hüzünler iç kamaştırıyor, aşklarsa niye yoksul
Bir asfaltın kuru sıcak soğuğundayız
Oysa bir deniz feneri mevsimsiz ölür baylar.

Dahası
Bu düğmesiz giysileri şöylece giymek
Bir boşluğu giyinmek mi olur
Olsun
İşte karşınızda ekimin sesi
Kasımın sesi sonra
Yağmurun eşliğinde –çocuğunu emziriyor yaz–

Bundan böyle günlerimiz nasıl geçecek baylar.

Her şey o kadar dokunaklı ki
Eylülsem, istemeden kırılıyorsam bazen
Dağınık, renksiz bir mozayık gibiysem
Üstelik yalnızsam bir de –telefonda kuş sesleri–
Aynalardan duvarlara bir üzünç akıntısı
Bu dünyada çekingen olmak çok iyi bir şeydir baylar.

Sonra bir kır kahvesi kendini okurken
Masaları toplanmış, bardakları toplanmış
Tam kendini okurken
Derim ki bir semti iyi tanımak kadar
İyi tanımalı dünyayı
Açın radyolarınızı: eylülün sesi
Bu dünyada can sıkıntısının bir başka anlamı var baylar.

Elmalar silik silik kırmızı artık –olsun–
Gözlerimiz tozlanmış, kirli
Gizlisi yok, bu dünyada böyle sıkılmak iyi
Sıkılmak iyi baylar
Biz hazır tuttukça böyle
İçi yangında alev alev
Dışı buz tutmuş kalplerimizi.

ÜÇLÜKLER

I

Gülümse! gör ölümsüz karşılığını bunun
İşte
Lambalar, bardaklar, çiçekli güz sürahileri.

II

Günün ilk saatleri
İyi biliyorum, ilk saatleri günün
Peki, nedir öyleyse bu sabah silintisi.

III

Hiçbir dilde söylenmemiş
Hiçbir dilde yazılmamış
Sözler ve şarkılar içindeyim.

IV

Neden aklıma geliyor istasyon büfesindeki duruşun
Hava soğudu –kasımın son günleri–
Kar yağacak, bembeyaz olacak unutulmuşluğun.

V

Bir gemi geçiyor, sessiz bir gemi
Oysa yolcularla dolu içi
Girince gemiye kimseler yok –dalgalardan başka–

VI

Bütün gün yağmur yağdı
Ya da bir gün içinde bir yıldan fazla
Günü ıslattı bu yağmur.

VII

Nedir mi yalnızlık –kendine sor önce–
Bir sabah, erkenden, bir kır çiçeğinin üzerinde
Görünce parladığını bir çiy tanesinin.

VIII

Gölgen yok senin, ayak izlerin yok
Neden mi? acılar barınmamış ki sende
Mutluluk yok, mutsuzluk yok.

MANASTIRLI HİLMİ BEYE BİRİNCİ MEKTUP

İşte şu yağmurlar, işte şu balkon, işte ben
İşte şu begonya, işte yalnızlık
İşte su damlacıkları, alnımda, kollarımda
İşte yok oluşumdan doğan kent
Hiçbir yere taşmıyorum, kendime sızıyorum yalnız
Ben dediğim koskocaman bir oyuk
Koltuğun üstünde, aynadaki yansıda
Bir oyuk! sofada, mutfakta, yatağımda
Yaşamayı tersinden kolluyorum sanki
Yetişip öne geçiyorum sık sık. Sözgelimi
Bir iki saatte bitiveriyor bir mevsim
İyi
Bugün pazartesi mi? kapının, pencerenin durumu
Salıyı gösteriyor.

Salondaki büyük saati sattım
Saatin ölçebileceği
Herhangi bir zaman parçası yok
Gittiği yeri bilmeyen böcekler gibiyim
Bir oyuğa, oyulmuş bir yaşama
Ne gereği var ki saatin
Balkona çıkıyorum sürekli
Yollar yollar yollar katediyorum sanki böylece
Bir semtin ilk rengini alıyorum
Örneğin Ümraniye'de bir çay bahçesindeyim
Bazan
Anılardan anılara bir yol
Ve
Anılardan anılara sallanan bahçe

Hangi yaprağı koparsam son anı avucumda kalıyor
İyi.
Yeniköy'de bir kahve içer miyiz, dedim bu sabah
Bu sabah bu sabah
Oralı olmadı kimse –pazartesi miydi–
Oyuğumdan çıkmıştım tam, begonyamsa güller içinde
Nasıl?
Güllerse güller içinde yani
Ve balkon demirinde bir martı. Dedim ki
Deniz şuralarda bir yerde olmalı
Çıt yok evin içinde
Deniz şuralarda bir yerde olmalı
Çıt yok
Sanki dünyadaki bütün çay ocakları kapalı
Ve göklerden tepelere inen bir sokak
Ya da bir akarsuyum ben
Denizse
Şuralarda...
Yok önemi bir iki gün kaldı –martı–
Balkonda
Deniz de öldü sonra, martı da
İyi iyi.

>

Suyu tutmak gibi bir şeydi hepsi
Günler –seni anımsadığım zaman–
Birden Kurtuluş'tan Taksim'e giden bir tramvay görüntüsü
Mavi bir elektirik çakımı tellerde
Sanki kar yağıyor da sürekli, Tepebaşı'ndayız
Karlar gıcırdıyor ayaklarının altında
Besbelli Gümüşsuyu'ndayız, Rus lokantasındayız
–Ne tuhaf, biz her zaman her yerdeyiz ikimiz–
Şarap içmişiz, üşüyoruz

Dışarda dünya silinmiş
İkimiz ikimiz ikimiz
Böyle birkaç defa ikimiz
Sonra ki bir fotoğrafa dönüşüyor her şey
Nasılsa
Sarı emmiş, mordan çekinmiş, kahverengi bir fotoğrafa
Sahi, kalınca bir şeyler giyinmeliyim ben
Üşümüyorum da
Bende herkes var, diyen bir kızın titrek
Sesleri dökülüyor kucağıma
Dudaklarım kan mavisi bugün.
Biz burda iyiyiz, biz burda çok iyiyiz
Biz burda kırk yaşındayız hepimiz
Dördümüz bir kişiyiz de ondan
İçimizden biri uyuyor olsa, falan filan
Onu bekliyoruz bir kişi olmak için
Evet evet, yanılmıyorum ben
Bir iki kişi kaldığımız zaman yanılabilirim
Doğrusu ya
Yanılmak her şeyi yeniden görmek gibi bir şey oluyor
Duvardaki vitray, begonya
Begonya, vitray
Kurtuluş’la Asmalımescit birbirine geçiyor
Bir tramvayın durmasıyla durmaması arasındaki ayrım
Karanfil kokuyorsa biraz
Yeni koparılmış bir demet karanfilim ben
Saçlarım soğuk ve uzun.

>

Ne diyordum? yağmurlar, evet
Üşümüyorum ürperiyorum sadece
Biçimini zorlayan bir kedi gibi
Dur biraz
Kapı çalındı, hayır, telefon

Telefon kapı telefon
İkisi birden mi yoksa
Yoksa
Ne telefon ne kapı
Bir şimşek sesi hiç olmazsa
O da değil
Ses filan duymadım ki ben
Yuvarlandıkça büyüyen
Bir kartopunun yumuşak sesi mi? belki
İki sesi taşıyan bir ses
Neden olmasın
Biraz önceki gibi
üstümden biri kalkmıştı –yok canım–
Öyle değil, bir gölgeydi hepsi hepsi
Yer değiştiren gezgin bir gölge
Bahçedeki ceviz ağacından
İçeri sürüklenen.

ESTER'İN SÖYLEDİKLERİ

BİTMEYEN

Ve ağzım ağzını öptü ise
Çünkü için sözle doludur
Elim eline değdi ise
Çünkü elin yaratılmış işler doğurur
Gözlerine baktım ise
Ki bakmışımdır
Onlar bir denizi sezme derinliğindedir
Ve saçlarına
Ve boynuna
Ve omuzlarına
Baktım ise
Ki bakmışımdır
Onlar bir kuşun uçuşunu
Sezme derinliğindedir

Ey sözlerim benim
Onlar ki bana her zaman
Bir diriliş verenedir

Meselim bitmeyendedir.

I

KAÇIŞINA UĞRAYAN ÇİÇEK

Şurayı götürün dedim onlara
Burayı da, burayı da
Alın götürün dedim
Çimenlerin tirşe buğusunun üstünden
Tirşe buğunun düşlere değen üstünden
Düşlerin ayçiçeği giysilerinin üstünden
O zaman anlatırım dedim onlara
Pencere önümün niye uçtuğunu.

Evet
Dönüp geliyor az sonra
Kolumun altına yerleşiyor
Kendisiyle yer değiştirir gibi
İtiyorum onu, itiyorum, itiyorum
Bütün zamanlar bitti diyorum –anlasa ya–
İki tek kiraz ağacı kaldı yalnız
İki tek kiraz ağacı
İlkyazlar ve bütün başlangıçlar bitti
Kiraz ağaçları? onlar da
Gözlerimin deli kırmızısını yıkamak için
Ağladıkları zaman.

Ne vardı sundurmamın üstünde –ne vardı–
Anımsayamıyorum şimdi
–Pek şimdi değil, çoktandır–
Yağmurlar yağdığı zaman büyüyen
Geçmişi olmayan bir saksı mı

Yoksa
Bir sap çiçek mi –saksısız–
Kaçışına uğrayan bir çiçek
Neden olmasın
Yağmurlar
Yağmurlar yağdığı zaman.

Sular insanlar gibi geçiyor aklımdan
Mavi aklımdan
Sordular –anımsıyorum–
Bir gün
Neyle örtülürmüş ki su
Suyla demiştim –elbette suyla–
Ya yaşam
Bir başka yaşamla, bir başka, bir başka, bir başka
oysa bütün yaşamlar bitti
İlkyazlar ve bütün başlangıçlar
Sular
İnsanlar gibi duruyor aklımda.

>

Dişlerimin arasından gösteriyorum ellerimi
Korkuyla kaçışıyor güvercinle karanfil
Dönüp arkama bakmıyorum
Odalar bitti çünkü, merdivenler de
Dışarsı var: şurası, burası, orası
Ve yağmur –yağmurlar–
Ah şu yağmurlar durmasa ya
Ne güzel ıslanıyor ilkyaz
Ne güzel ne güzel ne güzel
Denize zorla sokulmuş
Ağlamaklı bir çocuk gibi.

İKİ DÜŞ ARASINDA BEKLENTİ / ARMALAR

1

O sabah, orada, bir başıma
Var mıydım, yok muydum, anlamıyordum ki
Kalakalmış gibiydim aklımda.

2

Yalnızken ve senden bunca uzakta
Öyle soğuk, öyle anlamsız ki her şey
Sevilen bir insan yüzünde ne yoksa.

3

Duyuyorum çıtırtısını gözlerimde
Önümde uzayıp giden kumsalın
Bir deniz minaresinin diliyle
Farkındayım sessizliğe ve
Sonsuzluğa çağrıldığımın.

>

4

Onlar mı, dedim, kendi kendime
Ne olacak deniz kelebekleri işte
Doldurmuşlar erkenden kumsalı
Oyaladı saatlerce beni bu
Görünen bir şeyle görünmeyen bir şeyin pazarlığı.

5

Yağmur yağmur yağmur
Uçsuz bucaksız bir deniz
Anısız, sonrasız, biz bizeyiz
Devinimsiz bir yüz gibi terlemekte zaman.

6

— Kim söyler caz şarkılarını en iyi
— Zenciler, zenciler
— Ama sen beyazsın ne haber
— Benim de kapkara yaptılar içimi.

7

Söyledim miydi sana
Bir düş olduğunu onun, ödünç aldığım
İki beklenti arasında bir düş
Onunla en yakınken uzanıyorum senin yanına
Onunla iç içeyken sarılıyorum sana
Çekilince ondan özlüyorum seni
Çünkü sen
Sen benim sevmemin başlangıcısın olsa olsa.

8

Tanrının düşüyüz, dedi, o yaşlı adam
Bizi unutunca ölüyüz
Basbayağı bir ölü
Bilmem ki bu sözleri ben
Hangi sözle buluşturdumdu o zaman.
9
Dilini çözüyordu mor salkımlar
Yıkık, taş duvarların

Abartılmış bir aşk gibiydi bu görünüm
Başka hiçbir görüntüye yer bırakmayan.

>

10

Üç büyük gemi rıhtımda
Üçü de beyaz, bembeyaz
Yönünü bilmeyen kuşlar gibi ben
Anılarla donatacağım
Bu tanımadığım kenti, ayak basar bazmaz.

11

Şimdi bu durulukta bu saydam
Hiçbir anlam içermeyen bu
Gökyüzü ormanında
Varoluşun o garip hüznü.

12

İki ayna karşılıklı
Bilinmeyenli iki denklem
Bölünüp parçalanırdı yeryüzü
Ansızın araya girsem.

13

Yukarda taş bulutlar, taş
Yıkıldı yıkılacak
Aşağıda, çok aşağıda
Bir telaş, bir kaçış, bir çırpınış
Akarsudan yapılmış bir ölüm gibi yaşamak.

14

Düşlerimle buluşunca kar yağışları
–İkisi de aynı hamurdan–
Rüzgârda, bulutta, yıldızda
Düşlerden bir kardan adam.

15

Gördüğün herhangi bir şey
Görülecek bir başka şeyi gösterir olsa olsa
Bak
Bir kadınla bir erkek geçiyor kolkola
Ayak izleri ruhta ve uzaklıklarda.

16

Emine Birol'a

kim bilir hangi kentten
Bu kente ne zaman gelmişim
Şimdi söyleyin bana
Benden önce doğdunuz kalbim.

BİR OTEL DE SİZİN ADINIZ

Giriniz
Giriniz, giriniz
Elbette, tam zamanında geldiniz
Sardunyalar sardunyalara akarken
Günler tane tane günlerimize sarkarken
İç içe geçmiş bardaklar gibi
Dış dışa geçmiş kolyeler gibi
Odalardan odalara bakışımlı
Aşk ışıklı sürahiler gibi
Günler günlerimize tane tane damlarken
Diyorum
Bir kuşluk vaktinin sarı solgun söylemiyle
Düşlerde görülen bir başkasının düşünden
Neden olmasın siz de geçiniz.

Geçiniz
Geçiniz, geçiniz
Üstelik tam zamanında geldiniz
–Az önce, biraz sonra ve şimdi–
Yani vakitlerden bir dokunma vakti
Ne güzel, hep birden çıkageldiniz.

İyi yaptınız, doğrusu çok iyi yaptınız
Siz sayın bayanlar, siz sayın baylar
Değil mi bundan böyle
Bir otel de sizin adınız.

DO RE Mİ GÜL

Asansör mü dediniz –öyleyse ne dediniz–
Hayır işlemiyor, bozuldu çoktan
Söküp götürecekler yakında
Gül ağacından bir gül gibi
Solgun ama görkemli bir gül gibi
Alıp götürecekler bir gün nasılsa
Kim bilir
Belki de çok süslü bir tabut yapacaklardır ondan
Asansörden bir tabut
    Yaşlı bir kadın sesi (mavi satenler giymiş):
    Bir aşağı bir yukarı
    İndirip çıkartmak için
    İndirip çıkartmak için İsa’yı
Belki de
Masa, kanepe, konsol
Gibi bir şeyler –neden olmasın–
Ama bana kalırsa
— Evet, size kalırsa
Kuyruklu bir piyanoya
Eklemeli bu sevimli gül sesini

>

Do re mi fa
Do re mi gül
Do re mi fa
Do re mi gül
Böylece
Unutulmuş bir otel konçertosu

Bizim olurdu bir daha.
(Çok konuşkan iki kişiydiler
İki kadın –iki erkek de olabilir–
Yıllarca, ama yıllarca konuştular
Asansörün başında
Söyleşip durdular her gün
Sabahtan akşamlara dek
Akşamdan sabahlara
Sonunda bir iki sözle
Sonunda bir iki sesle konuşur oldular
Asfalt bir yolun gidip gelişi gibi
O kadar benzediler ki birbirlerine
Bir kişi olup çıktılar
Karlı ve çiçekli bir günde
Karlı ve güneşli bir günde
Karlı ve karlı bir günde

Geçmişte kalan bir çay saatinde sanki
O kadar kıpırtısız
Saatsiz, müziksiz ve aynalarsız
Ve dünyanın
Nereden bakılırsa bakılsın
Sadece yuvarlak olarak kaldığı
Kalıverdiği bir çay saatinde sanki
Gövdesiz, giysisiz, gömütsüz
Bembeyaz bir belirsizlik gibi
Karlara karıştılar.)

KIRDA

Biçilen ot rengi bir alışkanlıkla
Başımı yukarıya kaldırıyorum
Her şey ne kadar yakın, her şey ne kadar uzak
Gözyaşlarım bile
Gülüşlerimle örtülü.

Otlarla çiçeklerle bezeli
Dar yolda yürüyorum usul usul
Parmakları süslü bir tanrıçayı
İncitmekten çekinir gibi.

YALNIZLIK SENSİN

Oyuluyorum şu masmavi boşluğa
Gölgesiz kıpırtısız
Yalnızlık sensin.

Konuşuyorum kendi kendime odamda
Bir portakal suyu iç, ya da içme, ne yaparsan yap
Yalnızlık sensin.

Bir giden, bir dönen, sonra yeniden giden
Şiire dönüşen bir yalnızlıksa bu da
Bir sen varsın, ordasın, kısık sesli yalnızlık
Sözgelimi İskenderiye'de bir atlıkarıncada.

Şiirlerin Yer Aldığı Kitaplar

Edip Cansever (1928–1986) İstanbul'da doğdu. İstanbul Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra girdiği Yüksek Ticaret Okulu'ndaki öğrenimini yarıda bırakarak babasının Kapalıçarşı'daki dükkânında ticarete başladı ve 1976 yılına kadar antikacılık yaptı... Turgut Uyar ve Cemal Süreya ile birlikte "İkinci Yeni"nin öncü şairleri arasında anılan Cansever'in ilk kitabı *İkindi Üstü* (1947), henüz 19 yaşında bir delikanlının, dünyayla ilk karşılaşmasının, tanışmasının ve ilk itirazlara yeltenişinin izlenimlerini dile getirir. Yer yer acemice de olsa alttan alta, akacağı derin ve geniş yatağın ilk işaretlerini de taşıyan *İkindi Üstü*'nden sonraki ikinci kitabı *Dirlik Düzenlik* (1954), büyük ölçüde "Garip Şiiri"nin etkisinde kalsa da, şairin daha sonra İkinci Yeni'ye ulanacak şiir yaklaşımının ilk ipuçlarını verir; bu kitapta yer alan "Masa da Masaymış Ha" adlı şiir, Türk şiirinin en çok bilinen şiirleri arasında yer alacaktır. Dilini olduğu kadar konularını, yöneliş ve tercihlerini de bulduğu kitap olan *Yerçekimli Karanfil* (1957), "bireyin yalnızlığı ve yabancılığının güdülediği sonsuz arayış çabası" biçiminde özetlenebilecek Cansever şiirinin temellerini atar; ve aynı izlek, "dramatik şiir"in ayrı ayrı ustalık örnekleri olan *Umutsuzlar Parkı* (1958), *Petrol* (1959), *Nerde Antigone* (1961) ve *Tragedyalar* (1964) ile sürer. *Çağrılmayan Yakup*'la (1969) başlayan sol siyasal eylemlere duygusal ve düşünsel planda katılışın şiirleri, *Kirli Ağustos*'ta (1970) çeşitlenerek sürdükten sonra, *Sonrası Kalır*'la (1974) destansı boyutlar kazanır. *Ben Ruhi Bey Nasılım* (1976) ve *Sevda ile Sevgi* (1977), toplumsal planda yaşanan "yenilgi"nin ardından yeniden bireysele dönüştür; ve *Şairin Seyir Defteri* (1980), *Bezik Oynayan Kadınlar* (1982), *İlkyaz Şikâyetçileri* (1984), *Oteller Kenti* (1985) adlı kitaplar, bu "içe kapanış"ı evrensel yalnızlık planında kavrayışın şiirlerini bir araya getirir. *Yerçekimli Karanfil* ile 1958 Yeditepe Şiir Armağanı; *Ben Ruhi Bey Nasılım* ile 1977 TDK Şiir Ödülü; ve *Yeniden* adlı toplu şiirleriyle Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü bulunan Edip Cansever'in yayımlanmamış şiirleri *Gül Dönüyor Avucumda* (1987) adlı kitapta toplanmıştır.

Edip Cansever'in
YKY'deki kitapları:

Sonrası Kalır – Bütün Şiirleri *(iki cilt, 2005)*
Şiiri Şiirle Ölçmek – Şiir Üzerine Yazılar,
Söyleşiler, Soruşturmalar *(2009)*
Öncesi de Kalır (Kitaplarına Giremeyen Şiirler) *(2009)*

Doğan Kardeş:
Gelmiş Bulundum – Seçme Şiirler *(2008)*